

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania A.H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie

o wypłatę emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 10 lipca 2023 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 3 listopada 2022 r., sygn. akt III AUa 330/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od odwołującego się A.H. na rzecz Zakładu
Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. kwotę 240 (dwieście
czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W dniu 23 sierpnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 53), z uwzględnieniem postanowień Umowy z dnia 2 kwietnia 2008 r. o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, wydał decyzję [...] o przyznaniu A.H., prawa do polskiej emerytury od dnia 1 lipca 2021 r.

Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury z uwagi na zbieg świadczenia z emeryturą policyjną, przyznaną decyzją Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA z 1 czerwca 2005 r. ([...]) z uwzględnieniem 75% podstawy wymiaru z tytułu wysługi lat, czyli maksymalnym wymiarze. A.H. wniósł odwołanie od powyższej decyzji.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce wyrokiem z 2 marca 2022 r. (III U 669/21) oddalił odwołanie. Ustalił na wstępie, że A.H. służbę w pożarnictwie rozpoczął 1 sierpnia 1973 r. z chwilą przyjęcia do Wyższej Oficerskiej Szkoły Pożarniczej i zakończył 25 lutego 2005 r. przejściem na zaopatrzenie emerytalne. Łącznie okres służby zaliczony do wysługi emerytalnej wyniósł ponad 30 lat. Sąd podniósł, że oprócz powyższej służby odwołujący był również zatrudniony na podstawie umów o pracę m.in. w Biurze Terenowym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w O., a zgromadzone na koncie ZUS składki pochodziły z pracy w zakładach niezwiązanych ze służbą w PSP.

Sąd wskazał, że w myśl art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 53) w razie zbiegu, u jednej osoby, prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie, wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego, a obowiązującą zasadą jest wypłacanie jednego świadczenia. W uzasadnieniu powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r. (III UZP 7/21) oraz odniósł się dodatkowo do stanowiska odwołującego, przedstawionego w toku rozprawy w dniu 2 marca 2022 r., wskazując, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie jest możliwe przyznawanie świadczeń bez spełnienia przesłanek ich nabycia, na podstawie zasad współżycia społecznego, albowiem w tego typu sprawach nie stosuje się art. 5 k.c. i art. 8 k.p.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył A.H., zarzucając naruszenie art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego niewłaściwą wykładnię i uniemożliwienie, po spełnieniu ustawowych przesłanek, skorzystania ze świadczenia należnego odwołującemu z powszechnego systemu emerytalnego. Sąd drugiej instancji w dniu 22 listopada 2022 r. (III AUa 330/22) orzekł, że jako niezasadny powyższy środek podlegał

oddaleniu, a Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie i przyjął poczynione w pierwszej instancji ustalenia faktyczne za własne, bez potrzeby ich korekty, czy uzupełniania, czyniąc je zarazem integralną częścią niniejszego orzeczenia.

Wnioskodawca zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości, wskazując w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), a mianowicie art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej. W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawcy organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania jako nadzwyczajny środek zaskarżenia służący realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, że w konkretnej sprawie istnieją okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione, ponieważ dotyczy spraw, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 czerwca 2022 r., II USK 549/21, Legalis nr 2852227). Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ §

1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, lecz także przy rozpoznawaniu innych podobnych spraw. Zagadnienie to powinno przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki, która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym. Sąd Najwyższy konsekwentnie potwierdza, że z konstrukcji tej należy korzystać rozważnie i w ściśle określonych okolicznościach. Skarżący powinien dostrzegane zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na których tle zagadnienie powstało. Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził już swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy takie okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 listopada 2022 r., III USK 8/22, Legalis nr 2931853).

Poddając analizie i zestawiając ze sobą różne stanowiska jurydyczne i argumentację na ich rzecz, Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z 15 grudnia 2021 r. (III UZP 7/21, OSNP 2022 nr 6, poz. 58, s. 67) wyraził pogląd, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru, obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z których tytułu jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez niego. Sąd Najwyższy uznał, że za niezbędnością rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego przekazanego powiększonemu składowi przemawiały sygnalizowane w orzecznictwie sądów powszechnych rozbieżności wykładni art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. Interpretacja z uwzględnieniem językowej wykładni nie pozwala na uznanie,

że znaczenie tego przepisu jest na tyle jednoznaczne i jasne, że nie wymaga sięgania po reguły pozajęzykowe. Należy jednak nadmienić, że sięganie do wykładni celowościowej, systemowej i funkcjonalnej nie jest ograniczone do sytuacji niejasności rezultatów wykładni gramatycznej, ale występuje, gdy przemawiają za nią wartości z zakresu aksjologii i prakseologii prawa. Wymaga zaznaczenia, że w przedmiotowej materii prawo ewaluuje (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., II USKP 39/22, Legalis nr 2923967). W tych okolicznościach przyjęta przez Sąd pierwszej i drugiej instancji wykładnia oraz rozstrzygnięcie są prawidłowe, a rozbieżności w orzecznictwie Sądów Apelacyjnych i samego Sądu Najwyższego zostały już rozstrzygnięte.

Podjmując cytowaną uchwałę III UZP 7/21, Sąd Najwyższy uwzględnił, że w dotychczasowym orzecznictwie tego Sądu dotyczącym wykładni art. 95 ust. 2 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w szczególności użytego w tym przepisie zwrotu: z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 586 ze zm.) lub w art. 15a, lub art. 15d, lub art. 18e tejże ustawy, ujawniała się rozbieżność. W wyroku Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019 r. (I UK 426/17, OSNP 2019 nr 9, poz. 114, s. 100) przyjęto, że użyte w 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych sformułowanie: emerytura obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oznacza odwołanie się do zasad obliczenia emerytury wojskowej określonych w tych przepisach, a więc z uwzględnieniem wyłącznie służby wojskowej, co z kolei uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur „wypracowanych” niezależnie od siebie. Zatem o wyjątku od zasady pobierania jednego świadczenia nie decyduje data przyjęcia do służby, ale brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu. Sąd Najwyższy nie dostrzega we wniosku skarżącego argumentów, które uzasadniałyby zmianę, a lektura pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wyraźnie potwierdza przyjęcie przez Sąd pierwszej i drugiej instancji wykładni

zgodnej z powołaną uchwałą (postanowienie z dnia 29 marca 2023 r., II USK 386/22, Legalis nr 2953052).

Sąd Najwyższy w związku z zagadnieniem prawnym przekazanym postanowieniem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 3 marca 2021 r. (III AUa 937/20): Czy ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r., który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r., i pobiera emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługującą z tytułu okresów składkowych i nieskładkowych poprzedzających służbę wojskową, jak i przypadających po zakończeniu tej służby, może być wypłacana jednocześnie emerytura wojskowa, na której wysokość ustaloną na podstawie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, wpływa wyłącznie wysługa emerytalna związana z okresami pozostawania w służbie wojskowej (art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin w związku z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych)?, w sprawie odmówił podjęcia uchwały, tym samym podzielił wcześniejsze stanowisko (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2023 r., III UZP 2/23, Legalis nr 2937024).

W uzasadnieniu uchwały III UZP 7/21 Sąd Najwyższy wyjaśnił powody, dla których nie można zaakceptować stanowiska skarżącego, a tym samym wyznaczył standard interpretacyjny, który obecnie nie pozwala akceptować wykładni prezentowanej w wyroku Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019 r., a skarżący odwołuje się do argumentów, które w tej uchwale zostały wyjaśnione (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 listopada 2022 r., I USK 578/21, Legalis nr 2919695). W uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 17 lutego 2010 r. (II UZP 10/09, OSNP 2010 nr 17-18, poz. 215; następnie w wyrokach z: 8 maja 2012 r., II UK 237/11, OSNP 2013 nr 7-8, poz. 91, 4 grudnia 2013 r., II UK 223/13, LEX nr 1394110), stwierdzono bowiem, że zasada pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń (art. 95 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) dotyczy również zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w tej ustawie z prawem do

świadczeń przewidzianych w o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Świadczeniobiorca, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r., uprawniony do renty wojskowej i pobierający to świadczenie, nie może więc jednocześnie pobierać świadczenia powszechnego, mimo że spełnił warunki do jego nabycia i prawo to zostało mu przyznane. Podobna rozbieżność na tle wykładni art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ujawniła się także w orzeczeniach sądów powszechnych.

Zdaniem Sądu Najwyższego, w polskim prawie zabezpieczenia społecznego obowiązuje zasada prawa do jednego świadczenia z tytułu tego samego ryzyka ubezpieczeniowego, czyli zasada niewystępowania kumulacji świadczeń. W systemie powszechnym reguła ta znajduje potwierdzenie w regulacji art. 95 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowi, że w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego, a także w art. 95 ust. 2 *in principio* tej ustawy, zgodnie z którym przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, to jest żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej. Analogiczne regulacje zawarte są w art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Podobną regulację zawiera także art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. 1991 Nr 7, poz. 24, jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 208). Również szczególne ustawy dotyczące sędziów i prokuratorów, to jest ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2001 r. Nr 98, poz. 1070, jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 217) oraz ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz.U. z

2016 r., poz. 177, jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1247) regulują w podobny sposób przypadki zbiegu prawa do uposażenia w stanie spoczynku z prawem do emerytury powszechnej. Opisane wyżej przypadki potwierdzają zatem zasadę niewystępowania kumulacji świadczeń przysługujących na wypadek spełnienia się ryzyka „starości” w ramach różnych systemów, zarówno ubezpieczenia społecznego, jak i zaopatrzenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2022 r., III USK 458/21, Legalis nr 2851400). Zasada ta doznaje jednak ustanowionych ustawowo wyjątków (art. 33 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników; art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych, Dz.U. 2008 Nr 228, poz. 1507, jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 926).

Wyjątku takiego nie ustanowiono jednak dla zbiegu emerytur wojskowej i powszechnej, ponieważ – jak przyjęto w uchwale III UZP 7/21 – systemowa wykładnia użytego w art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zwrotu: z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin daje podstawę do przyjęcia, że ów wyjątek należy interpretować nie tylko przedmiotowo, to znaczy wyłącznie przez pryzmat zasad obliczania emerytury wojskowej wynikających z art. 15a albo 18e o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ale także podmiotowo, co oznacza konieczność wzięcia pod uwagę adresatów tych przepisów. To dla nich ustawodawca wprowadził bowiem (na przyszłość) możliwość równoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury powszechnej, odbierając im równocześnie prawo do wzrostu emerytury wojskowej z tytułu doliczenia stażu „cywilnego” i pozostawiając jednak taką samą możliwość (prawo wyboru) także dla żołnierzy powołanych do służby przed dniem 2 stycznia 1999 r., po spełnieniu (poczynając od 1 stycznia 2025 r.) przesłanek określonych w art. 18 i ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Uchwała zatem oparta została na gruntownej argumentacji w zakresie właściwych reguł wykładni, nie pomija analizy systemowej i zgodności z ustawą zasadniczą (postanowienie z 20 września 2022 r., III USK 504/21, Legalis nr 2900324).

Mając na względzie przywołaną w powyższym zakresie argumentację zawartą w uzasadnieniu uchwały III UZP 7/21 nie zachodzą podstawy dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ rozbieżność w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych została już rozstrzygnięta w sposób odpowiadający wykładni i zastosowaniu przepisów prawa – powołanych w podstawach skargi kasacyjnej – przyjętej przez Sąd drugiej instancji w zaskarżonym wyroku. Podsumowując, skoro skarga została oparta na art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to powinno zostać dostatecznie wykazane, że z takim zagadnieniem mamy tutaj do czynienia oraz jakie argumenty za tym przemawiają i ma znaczenie ta konstrukcja: na podstawie okoliczności mieszczących się w stanie faktycznym sprawy, wynikających z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, Legalis nr 49983); powinny one być przedstawione w sposób ogólny, transparentny i abstrakcyjny tak, aby mogło stanowić kanwę dla udzielenia przez Sąd Najwyższy uniwersalnej odpowiedzi (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, Legalis nr 112128); pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą; dotyczyć kwestii budzącej poważne wątpliwości. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, Legalis nr 491963). Istotność zagadnienia prawnego, na które wskazuje art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne, mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozpatrywania innych podobnych spraw (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 marca 2018 r., I CSK 691/17, Legalis nr 1770338). Po wydaniu uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2021 r. trudno mówić o precedensowym charakterze przedmiotowej skargi.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania przez Sąd Najwyższy wniesionej przez niego skargi kasacyjnej, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji. Przy rozstrzygnięciu o kosztach

postępowania Sąd Najwyższy kierował się regułą z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

(J.C-S.)

[ms]